

Het gasverbod is dwang

Door [webheads](#) - 27 juni 2018

Bijdrage voor Het Grote Gasdebat, 25 juni 2018, De Balie Amsterdam

Door Syp Wynia

U denkt waarschijnlijk dat deze bijeenkomst gaat over gas. Maar in wezen gaat dit debat over democratie. Of, misschien beter gezegd: over hoe lobbycratie in de praktijk uitpakt. De aanleiding voor deze bijeenkomst is immers het besluit van het kabinet Rutte Drie om met ingang van komend weekend het aansluiten van nieuwbouwhuizen en andere gebouwen op het gasnet te verbieden.

Nou nou, zal een enkeling van u zeggen, dat is geen verbod, want alleen de verplichting voor nutsbedrijven als Liander en Stedin om nieuwe huizen op het gasnet aan te sluiten vervalt. Maar de werkelijkheid, zo erkent het kabinet ook zelf, luidt dat het afschaffen van de verplichting feitelijk een verbod is.

Zelfs daar is al geen enkel serieus debat over gevoerd. Over het opheffen van een verplichting hoeft je misschien niet al te druk te maken. Maar als het opheffen van een verplichting feitelijk een verbod is, dan zou het mooi zijn als het daar ook over zou gaan. En dat is dus nooit gebeurd.

Rob Jetten, Dilan Yesilgöz, Sandra Beckerman
Agnes Mulder, Carla Dik-Faber, William
Moorlag

Op 25 januari van dit jaar diende het D66-Kamerlid Rob Jetten een amendement in op een Gaswet die toen in de Tweede Kamer werd besproken. In dat amendement werd het afschaffen van de verplichte gasaansluiting vastgelegd, maar zonder dat het voor iedereen duidelijk was dat het hier een verbod betrof. Ik sluit niet eens uit dat er Kamerleden voor dat amendement van Jetten hebben gestemd zonder dat te weten.

Dat amendement van Jetten werd overigens mede ondertekend door de Kamerleden Dilan Yesilgöz van de VVD, Agnes Mulder van het CDA, Carla Dik-Faber van de ChristenUnie, Liesbeth van Tongeren van GroenLinks, Sandra Beckerman van de SP, William Moorlag van de PvdA, Frank Wassenberg van de Partij voor de Dieren en Roelof Bisschop van de SGP. Al deze partijen hebben dus niet alleen voor het gasverbod gestemd, ze hebben er zelfs om gevraagd.

Ik heb begrepen dat de organisatie van deze bijeenkomst al deze Kamerleden heeft uitgenodigd, voor deze avond die gaat over dat gasverbod dat zij wilden. En, zoals u kunt zien, is er niemand op komen draven. Het is een kleine illustratie van hoe het gasbeleid van de kabinetten-Rutte, gesteund door grote Kamermeerderheden, aan de burgers van Nederland wordt getrakteerd.

Die Kamerleden waren trouwens niet de enige politici die hier hadden moeten zijn. Waar is vanavond Kajsa Ollongren, de minister van Binnenlandse Zaken die eerstverantwoordelijk is voor het in grote haasten invoeren van het gasverbod in de nieuwbouw. Ze heeft bijkans nog meer haast met het

Het gasverbod is dwang

opleggen van het gasverbod dan met het afschaffen van het referendum.

Waarbij aangetekend dat het gasverbod, nu voor nieuwbouw en straks ook voor bestaande bouw, zich uitstekend geleend zou hebben voor een nationaal referendum. Als het er straks nog van mocht komen, als er in de toekomst misschien toch een beslissend referendum wordt ingevoerd zoals de staatscommissie-Remkes wil, dan is het te laat. Dan is de infrastructuur voor gas in Nederland, nu nog de beste van heel de wereld, al zodanig afgebroken dat er geen weg terug is.

Maar ook minister Ollongren meldde dat ze vanavond verhinderd was. Net zoals minister Eric Wiebes, minister van gasdeals. Evenals VVD'er Ed Nijpels, al sinds jaar en dag behalve lobbyist voor bedrijven en organisaties die belang hebben bij de energietransitie ook in dienst van de kabinetten-Rutte als procesbewaker, in dit geval ook van het gasverbod. Al is dat dan meer specifiek de

verantwoordelijkheid van PvdA'er Diederik Samsom, inmiddels ook lobbycraat en zowel in dienst van diverse belanghebbende bedrijven als van het klimaatprogramma van het derde kabinet-Rutte.

Zo wordt in Nederland klimaatbeleid gemaakt, energiebeleid gemaakt, gasbeleid in elkaar gezet. Alle belanghebbenden zitten aan tafel, allemaal zijn ze in woorden toegewijd aan het Klimaatakkoord van Parijs en menigeen is gaandeweg ook begaan met de aardbevingsslachtoffers in Groningen.

De enigen die niet aan tafel zitten zijn de burgers van Nederland, de consumenten van Nederland. Zij zijn dan ook steevast degenen die er voor opdraaien, voor al dat bordpapier idealisme van Nijpels, Samsom en al die bedrijven die best hun bijdrage willen leveren aan CO2-reductie, als ze het maar niet zelf hoeven te betalen. Plus al die bedrijven en organisaties die handenwrijvend klaar zitten om een graantje mee te pikken van al dat idealisme.

Maar het eind van het liedje is dat de burgers van Nederland geen keus meer hebben: zij worden van het gas af gedwongen en moeten grote veranderingen doorvoeren aan hun huis.

En dat gaat het wat mij betreft niet alleen over de gemiddeld tienduizenden euro's die dat gaat kosten, maar evenzeer over het dictatoriale karakter van die maatregelen. Omdat de Tweede Kamer achter de gasverbodlobby aanloopt moeten de burgers van Nederland zonder dat het enig zinnig doel dient niet alleen hoge kosten maken, maar ook hun favoriete manier van wonen opgeven. En zich in de schulden steken. Waarop Diederik Samsom dan doodgemoedereerd zegt dat de mensen dat dan maar moeten lenen.

Weet u, als we alle binnenkort 8 miljoen woningen van Nederland voor gemiddeld minstens 25.000 euro om moeten bouwen dan kost dat 200 miljard euro. Dat is in dezelfde orde van grootte als wat het aardgas de Nederlandse staat de afgelopen halve eeuw heeft opgeleverd. Dat is ook ongeveer een derde van de hypotheekschuld die rust op de Nederlandse koopwoningen. En we weten dat Nederland niet te weinig, maar veel teveel hypotheekschuld heeft. Dat fluit Diederik Samsom zo even weg. 'Dan lenen de mensen dat toch?'

Dat soort bedragen, dat soort verregaande ingrepen worden dus achter u en mijn rug om genomen in de lobbycratie die Nederland blijkt te zijn. En steevast tegen het belang van de burgers, die al steevast opdraaien voor de gevolgen. Zij zijn dan ook de enigen die niet aan tafel zitten. En al diegenen die wel verantwoordelijk zijn, omdat ze het als politici mogelijk maken - die duiken weg als ze gevraagd wordt een toelichting te geven.

Alle kans dat die volksvertegenwoordigers, ministers en klimaatonderhandelaars liever wegduiken voor het gasverbod, omdat er geen enkele deugdelijk reden voor is. Ga maar na.

Gas mag dan fossiel zijn, maar het is van alle fossiele brandstoffen het schoonst en doet het klimaat

Het gasverbod is dwang

naar het schijnt ook minder kwaad dan steenkool, bruinkool, olie of hout. Wist u overigens dat de houtstook gesubsidieerd wordt in Nederland, zowel bij u thuis als in elektriciteitscentrales? Goed, we subsidiëren houtstook en verbieden gas, zo stupide is het.

Er wordt voortdurend een verband gelegd met de Groningse aardbevingen. Ik hoop dat het gaandeweg stoppen met de gaswinning in Groningen ook helpt tegen de aardbevingen, want dat is immers nog helemaal niet zo zeker.

Maar waarom zou de gasconsumptie in Nederland beëindigd moeten worden, te beginnen met woningen en al meteen met nieuwbouwwoningen? Er is nauwelijks één goede reden voor te bedenken. Er is immers gas genoeg in de wereld, meer dan ooit. Gas is ook nog nooit zo populair geweest als nu, omdat het zoveel schoner is dan de alternatieven. Of het nou China is of vrijwel alle landen van de Europese Unie: overal gaan ze aan het gas, behalve in Gasland Nederland, dat gaat van het gas af. Althans: hier dwingt de overheid om te beginnen zijn burgers van het gas af.

De meeste partijen die het gasverbod steunen of er zelfs om hebben gevraagd zijn ook voorstander van meer Europese eenwording, of althans meer Europese samenwerking. Maar heel Europa gaat in toenemende mate aan het gas. De Europese Commissie probeert de gastoevoer naar Europa zelfs te bevorderen en te coördineren, juist omdat het de voordelen van het gas ziet. Maar Gasland Nederland, dat dwingt zijn burgers van het gas af.

Diezelfde overheid dwingt zichzelf dan weer niet van het gas af, integendeel. Want de Nederlandse staat is via zijn dochter Gasunie en halfdochter Gastera een gastransporteur en gashandelaar van jewelste. Dezelfde overheid die zijn burgers van het gas af dwingt is grootaandeelhouder in Poetins gaspijp naar Duitsland en trouwens ook eigenaar van Noord-Duitse gasnet. En Poetins gas, dat transporteren we dan weer door naar Engeland. Maar onze burgers, die moeten zich in de schulden steken omdat diezelfde staat hen van het gas afdwingt.

Waar ik me misschien nog wel het meest aan erger, is het aanmatigende, neerbuigende toontje dat lobbyisten, inclusief ex-politici als Samsom en Nijpels inzetten om zaken als het gasverbod te verdedigen. Ja, wordt dan gezegd: de mensen weten het misschien nog niet, maar het is beter voor ze, als ze niet meer op gas koken. Waar bemoeien ze zich mee?

Of: gas is niet meer van deze tijd. Nou, daar denken ze in de rest van de wereld heel anders over. Gas was nog nooit zo van deze tijd als nu. En als het al niet van deze tijd zou zijn, waarom zou je dan het gasnet moeten afbreken om te zorgen dat gas echt niet meer van deze tijd is?

Want dat is de crux natuurlijk: er is een handjeklap gaande van belanghebbenden die bevangen zijn door gashaat en van bedrijven die het als een prachtkans zien als ze heel Nederland van het gas af kunnen krijgen. Beiden hebben er belang bij om de voorbeeldige gasinfrastructuur af te breken, zo de burgers van dit land hun keuzemogelijkheden af te dwingen en daar ook nog eens fors voor te laten betalen.

Het kan haast niet anders, of dit gasverbod en het gasverbod van Samsom dat er achteraan zit te komen - en misschien wel het hele Klimaatakkoord van Nijpels en Wiebes - dat wordt een van de grote politieke thema's van de komende tijd, misschien vergelijkbaar met het immigratiedebat dat de laatste jaren bepalend was. Het gasverbod, dat gaat nog een staartje krijgen.

En later zullen we misschien zeggen: daar in De Balie in Amsterdam, daar begon de victorie.

En dan niet alleen omdat het gasverbod stupide is, maar ook omdat het functioneren van de democratie ter discussie staat.

WYNIA'S WEEK

Het gasverbod is dwang

Ik heb gezegd.